

OB USTANOVITVI PODRUŽNICE DBS V CELJU

Objavljamo govor, ki ga jo imel sedanjí predsednik celjske podružnice, tov. Vlado Novak, na ustanovnem občnem zboru podružnice. Prepričani smo, da bo po svoji tehtnosti in realnem prikazovanju težav in problemov, na katere naletimo pri našem delu skoraj vsak dan, koristil vsem, ki si prizadevajo za razvoj našega dela.

Uredništvo

Ko je Zveza bibliotekarskih društev FLRJ z v njej včlanjenimi Društvi bibliotekarjev Srbije, Makedonije, Črne Gore, Bosne in Hercegovine, Hrvatske in Slovenije v letu 1953 in 1954 stopila v sklop Zveze sindikatov Jugoslavije, je prej dvotirno strokovno in družbeno politično delo jugoslovanskih bibliotekarjev, knjižničarjev in ostalih knjižničnih uslužbencev dobilo vse možnosti, da se zlije in medsebojno dopolni v skladno celoto ter tako dobi večjo družbeno učinkovitost in veljavo. Tako v Zvezi kakor tudi v republiških društvih so te oblike dela že realizirane in tvorno prispevajo svoj delež k rasti in napredku jugoslovanske kulture in njenega uveljavljanja v svetu.

Da bi to delo ne ostalo omejeno na Ljubljano, je DBS od vsega začetka želelo, naj se ustanove podružnice tudi v vseh pokrajinskih središčih, kjer je le dana možnost za to. Ker pa število poklicnih knjižničarjev v posameznih krajih, razen v Ljubljani, ni veliko, je ta zamisel republiškega odbora DBS nalletela na težave. Samostojna podružnica se je ustanovila samo v Mariboru, vanjo so se včlanili tudi knjižničarji iz Ptujja, Raven na Koroškem in zdaj tudi iz Murske Sobote. V Celju in Novem mestu, kjer bi se po mnenju DBS lahko prav tako ustanovili vsaj majhni podružnici, pa pred dvema letoma pogoji za kaj takega še niso bili zreli. Novomeščani so formirali samostojno grupo in se včlanili v ljubljansko podružnico, a razvili so vendarle neko samostojno delavnost in niso bili samo plačevalci članarine.

V Celju te volje po skupnem okviru za družbeno in strokovno udejstvovanje uslužbencev v knjižnicah doslej ni bilo mogoče vzbuditi. Nekateri uslužbenci knjižnic, zlasti tisti z administrativnimi nazivi, so bili včlanjeni v sindikalni podružnici administrativcev na Ob LO in živeli nekateri bolj drugi manj intenzivno sindikalno društveno življenje. Knjižničarji in bibliotekarji pa smo obtičali nekje na slepem tiru. Društvo učiteljev in profesorjev je v obliki šolskih in vzgojnih problemov pokazalo premalo razumevanja za naše probleme, ki so njihovim sicer zelo sorodni, a seveda ne čisto enaki, vendar bi jih s primerno širino lahko pritegnili k svojim kot nekako zdravo dopolnilo. Žal pa smo se ves čas počutili tam kot nekak skoraj neljub privesek, od katerega iz usmiljenja pobirajo članarino. Tudi če bi se kot samostojna grupa včlanili v ljubljansko ali mariborsko podružnico DBS, bi ne bili v bistvu nič na boljšem, dokler tudi kot taki ne bi razvili vsaj skromnih oblik društvenega in strokovnega dela.

Zato sem na željo republiškega odbora DBS, ki je v želji, da bi razširil delo društva po vsej Sloveniji in zajel v članstvo vse slovenske knjižničarje (v najširšem smislu besede, to je vse, ki delajo v knjižnicah) izbral društvene poverjenike za posamezna pokrajinska območja in to delo za celjsko območje naložil meni, letos spomladi ponovno sprožil vprašanja ustanovitve samostojne podružnice DBS v Celju. Po posvetovanju s tov. Zorkovo, upravnico MLK, sem prišel do prepričanja, da je večina uslužbencev v Celjskih knjižnicah v načelu soglasna, a v preobilici drobnega vsakdanjega dela ne zbere energije za ustvaritev potrebne organizacijske oblike, ki bi to delo knjižnic in knjižničarjev povezala v skladno celoto in mu olajšala pot do prave družbene veljave. Pomisleki nekaterih organizacijsko izkušenejših članov, ki jim poleg omenjene pasivne rezerviranosti vzbuja strah tudi maloštevilnost članov, so vredni premisleka, vendar po mojem mnenju ne nepremostljivi. Naloge odbora ne bodo lahke, a po svojem družbenem smotru, zelo koristne, zato je vredno, da se potrudimo. Kljub temu prepričanju nisem hotel biti vsiljiv in ukrepati sam. Tako se je sklicanje ustanovnega občnega zbora iz raznih vzrokov zavleklo, prav v zadnji mesec leta. Kot pripravjalni odbor oziroma kot sklicatelja sva fungirala kar tov. Zorkova in jaz - kar je ob tako majhnem številu članstva - upam vsaj - dovolj. Če ne, pa me pokarajte zaradi moje organizacijske nespretnosti.

Takšni so torej pogoji in nagibi za ustanovitev samostojne podružnice, kakor jih vidi pripravljalni odbor. In kakšne naj bi bile njene naloge?

Deloma so vidne že iz doslej povedanega. V naslednjem pa jih bom poskusil še nekoliko razdrobiti in konkretizirati.

1. Predvsem naj bi podružnica družbeno politično in strokovno povezala uslužbence vseh celjskih knjižnic: 7 iz mestne ljudske knjižnice, 11 iz Študijske in enega iz Delavske v Gaberju. To bi bilo skupaj 19 članov. Na mesto slučajnih stikov med posamezniki bi tako polagoma stopila ožja povezanost vseh kolektivov (kasneje bi se jim lahko pridružili tudi knjižničarji iz drugih krajev v okraju; če so stalni poklicni kot sindikalni, če ne pa vsaj kot strokovni člani). Skupno pretresanje problemov in izmenjava mnenj bo razgibala člane, jim dala vzpodbude za strokovno izpopolnjevanje, nudila dovolj prilike za medsebojno pomoč itd. itd. To se bo lahko vršilo na rednih sestankih z organiziranjem poučnih izletov (v ustanove, podjetja, na razstave itd.) in v drugih ustreznih oblikah, ki jih bomo skupno našli. Podružnica bo ob pomoči republiškega odbora in Obč. SS lahko nudila članom vso socialno in družbeno zaščito oziroma pomoč. Seznanjala bo članstvo z zakoni in predpisi, ki obravnavajo njih pravice in dolžnosti, kontrolirala delovne pogoje v ustanovah in nudila članstvu pomoč v zasebnih vprašanjih, ki sovplivajo na delovne pogoje (vprašanje stanovanj, materialna pomoč v nujnih primerih, posredovanje pri raznih forumih itd.).
2. Ko bo podružnica v Celju kolikor toliko konsolidirana in organizacijsko utrjena, bo v povezavi z Okrajnim svetom Svobod in prosvetnih društev lahko prevzela pobudo in skrb za čim boljše delovanje ljudskih knjižnic v celjskem okraju. Ugotoviti stanje, doseči s pomočjo okrajnega in občinskega SPK trajno organizirano skrb za nje, ki mora obsegati tako zagotovilo zadostnih materialnih sredstev (kreditni za knjige, prostori in oprema), kakor tudi skrb za knjižničarski kader.

Dosedanje naše pobude, ki smo jih dali na dveh posvetovanjih o ljudskem knjižničarstvu v Celju 13.aprila in 13.oktobra 1956, so sicer naletele pri preračunano elastičnih prosvetnih praktikah in ostalih forumih na gluha ušesa. Ker vemo, da tu ne gre za neke zasebne koristi knjižničarjev ampak za splošno kulturno potrebo, za zahtevo kulturnega razvoja, ki ne sme zaostajati niti za

ekonomskim razvojem v naši socialistični domovini niti za celotnim razvojem (ekonomskim in kulturnim) v svetu, ker to vemo moramo vztrajno delati za to, da vzpostavimo v Celju nekaj okrajni bibliotečni center, za katerim bo stala avtoriteta okrajnega SPK in ki bi lahko učinkovito skrbel za to važno obliko ljudskega izobraževanja, kajti izobrazba je osnovni pogoj napredka. Poleg šol pa so prav knjižnice in ljudske univerze najučinkovitejše sredstvo za širjenje, poglobljanje in dvig ljudske izobrazbe.

Vse te naše zahteve pa ne bodo učinkovite, če ne bomo skrbeli knjižničarji sami za lastni napredek, za čim večjo 'strokovno in družbeno razgledanost. Poleg dela v ustanovah samih nam bo prav naša društvena podružnica lahko dala mnogo pobud v tej smeri in nas dvignila iz drobnega prakticizma v prava družbena razmerja in obzorja.

Tako bomo v lokalnih merilih izpolnili svojo vlogo in prizadavanja DBS: tako knjižnice - ljudske in študijske kakor tudi uslužbenci v njih bodo dosegli tisto družbeno veljavo, ki jim gre po značaju njih dela. Ne bo več mogoče z omalovaževanjem gledati na naš poklic, češ to je lahka služba za tiste, ki niso za drugo rabo ali za čudaške, da ne rečem nore, kulturne navdušence. To so zastareli ostanki starih pogledov, ki jih bomo z utrjevanjem knjižničnih tradicij v lokalnih merilih eliminirali, knjižnicam in njihovih uslužbencem pa pridobili veljavo živih, aktivnih kulturno prosvetnih delavcev.

0 konkretnih oblikah te dejavnosti in njenih organizacijskih aplikacijah naj se razgovori vse članstvo v diskusiji k temu referatu. Bodoči odbor pa si bo moral prizadevati, da jih uresniči.

Vlado Novak